

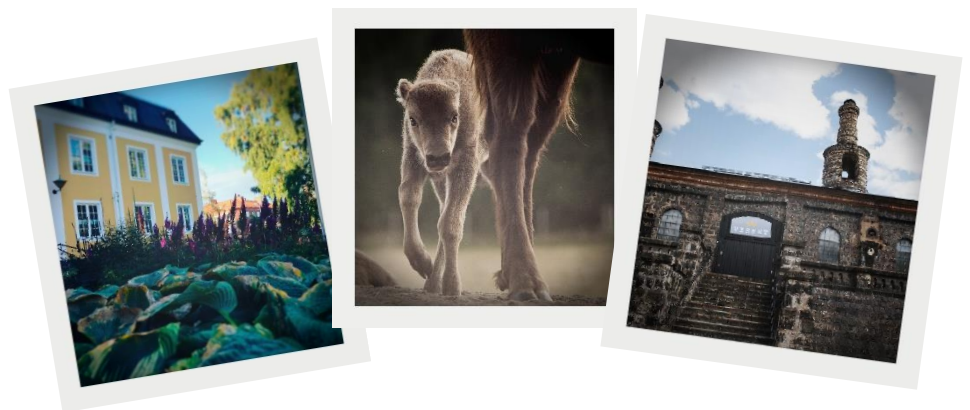
Hållbarhetsprogram för Avesta kommun 2020–2030

Dokumenttyp	Program
Dokumentnamn	Hållbarhetsprogram för Avesta kommun 2020–2030
Antagen av:	Kommunfullmäktige 2020-06-15 § 66
Diarienummer	KK 2020-000046 409
Giltighetstid	2020–2030
Gäller för	Avesta kommun
Sammanfattning	<p>Hållbarhetsprogrammets vision är ett Avesta där vi jobbar för framtiden.</p> <p>Det innebär på lång sikt att:</p> <ul style="list-style-type: none">– Alla kommunalt anställda i Avesta är medvetna om vikten av långsiktig tänkande. Här uppskattar och värnar vi den rikedom som finns och hjälps åt att skydda den för framtida generationer.– Behovet av material, varor och energi är i balans med tillgången. Varken människor eller miljö någonstans i världen kommer att påverkas negativt till följd av vår livsstil.– Mångfalden av växter och djur är stor i såväl naturliga som kulturskapade naturmiljöer.– Alla vi som bor och är verksamma i Avesta har förutsättningar för god hälsa, valfrihet och utveckling. Vi är olika men vi har samma rättigheter och skyldigheter. Vi kan känna tillit, trygghet, delaktighet, att vi behövs och att livet är meningsfullt
Granskad	
Reviderad	
Dokumentansvarig	Hållbarhetsstrateg
Webbansvarig	Hållbarhetsstrateg
Publiceras	Extern och intern webb
Relaterade dokument	

Hållbarhetsprogram

för Avesta kommun

2020 - 2030

Innehåll:

Sid. 3 Vision och övergripande målområden

Sid. 4 Bakgrund

Sid. 7 Övergripande arbetsmetoder

Vi jobbar för framtiden

Hållbarhetsprogrammets vision är ett Avesta där vi jobbar för framtiden.

Det innebär på lång sikt att:

- Alla kommunalt anställda i Avesta är medvetna om vikten av långsiktig tänkande. Här uppskattar och värnar vi den rikedom som finns och hjälps åt att skydda den för framtida generationer.
- Behovet av material, varor och energi är i balans med tillgången. Varken människor eller miljö någonstans i världen kommer att påverkas negativt till följd av vår livsstil.
- Mångfalden av växter och djur är stor i såväl naturliga som kulturskapade naturmiljöer.
- Alla vi som bor och är verksamma i Avesta har förutsättningar för god hälsa, valfrihet och utveckling. Vi är olika men vi har samma rättigheter och skyldigheter. Vi kan känna tillit, trygghet, delaktighet, att vi behövs och att livet är meningsfullt.

Avestas utveckling tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Övergripande målområden

1. Perspektivet hållbar utveckling ska integreras i all kommunal verksamhet i Avesta.

2. Avestas ekologiska fotavtryck per person ska bli mindre, de negativa konsekvenserna av vår förbrukning av material, varor och energi ska minska.

3. Den biologiska mångfalden i Avesta ska öka.

4. Avesta kommun ska utveckla och tillämpa effektiva arbetsmetoder som ger ett socialt hållbart samhälle.

Bilderna symboliserar de globala målen. Se sid.5

Bakgrund

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling brukar beskrivas genom tre olika dimensioner:

Bild: Johan Hallberg

- Social hållbarhet
Hjärtat – att bygga ett långsiktigt stabilt, jämlikt och dynamiskt samhälle som har en social sammanhållning där alla har möjlighet till politisk delaktighet, kan vara medskapande i kommunens framtid och kan hitta strategier för att hantera komplexa samhällsproblem. Ett samhälle där alla känner trygghet och tillit, där grundläggande mänskliga behov uppfylls och där alla barn kan växa upp med möjligheten till ett bra liv.
- Ekonomisk hållbarhet
Huset – ekonomisk utveckling som anpassas efter vad miljön och människors hälsa tål och där vi långsiktigt investerar i dessa resurser. Den ekonomiska utvecklingen får inte ske på bekostnad av naturkapital eller socialt kapital med t.ex. ett segregerat och ojämlikt samhälle och en förstörd miljö som följd.
- Ekologisk hållbarhet
Ekosystemet – att jordens ekosystem långsiktigt behåller sin funktion. Det mänskliga samhället ska inte påverka naturen och den yttre miljön på ett sådant sätt att grundläggande funktioner i ekosystemen rubbas.

Ytterst handlar hållbar utveckling om livskvalitet, välbefinnande och harmoni - för alla - nu och i framtiden. För att främja långsiktigt välmående miljö, kultur, människor och ekonomi behöver vi utgå ifrån det som är verkligt för alla: att vi bara har en planet att dela på.

Agenda 2030

I september 2015 antog världens stats- och regeringschefer en ny utvecklingsagenda. Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen. Världens regeringar är ansvariga, men de globala målen berör oss alla.

För att Agenda 2030 ska kunna genomföras är det lokala engagemanget centralt. I kommunen genomförs politiken som förändrar samhället och här finns länken mellan medborgarna och myndigheter.

Avesta kommun vill skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling. Agenda 2030 innebär att vi tillsammans med resten av världen har en gemensam riktning för vårt hållbarhetsarbete. Genom Agenda 2030 kan vi påverka lokalt såväl som globalt. Agendans 17 mål är integrerade och odelbara, och de ska genomsyra alla delar av kommunens hållbarhetsarbete.

Ekologiska fotavtryck

Genom fotavtrycksberäkningar uppskattar man hur stor biologiskt produktiv yta som krävs för att ta fram allt vi konsumerar och absorbera avfallet som bildas, per person. Här ingår alla ytor någonstans på jorden som krävs för att möta vår efterfrågan på till exempel mat, byggnadsmaterial och energi samt för att ge plats åt våra byggnader och vägar. Vi måste minska vårt ekologiska fotavtryck. Om alla skulle leva som vi i Avesta gör idag skulle det krävas drygt fyra planeter som jorden.

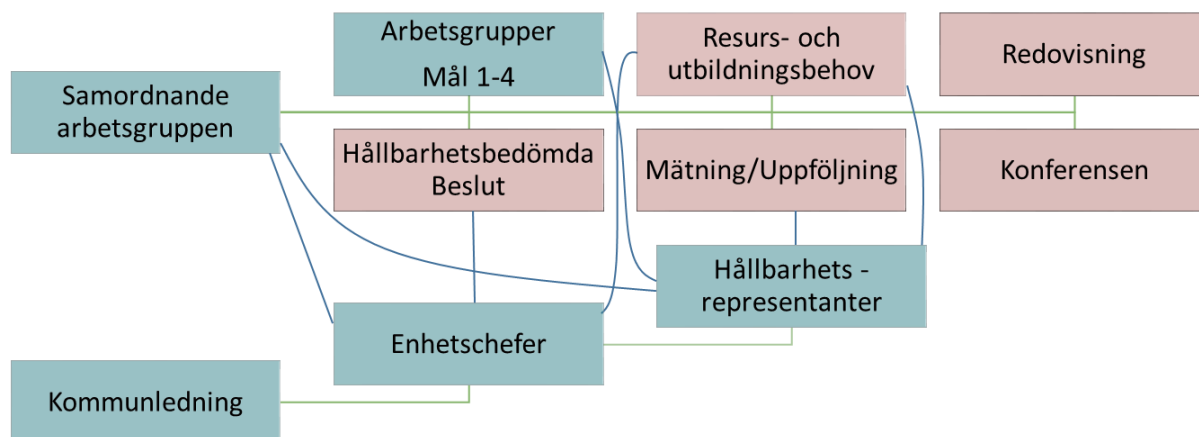

Befintligt hållbarhetsarbete i Avesta

I juli 2017 antogs Avestas Hållbarhetsprogram. Detta ersatte därmed kommunens tidigare Energi- och klimatstrategi, miljöpolicy och miljöplaner och integrerar även den sociala dimensionen av hållbar utveckling. I arbetet med att ta fram programmet har ”Ledningssystem för hållbar utveckling i kommuner, landsting och regioner SS 854000:2014” använts. Ytterligare planer, riktlinjer och rutiner kan behövas för att uppnå verkställighet av programmet. Avesta är sedan 2009 en diplomerad Fairtrade City och är sedan 2016 medlem i Sveriges ekokommuner.

Övergripande arbetsmetoder

Arbetet mot de övergripande målområdena behöver brytas ner och anpassas till styrprocessen i respektive verksamhet. På lång sikt ska all verksamhet inom Avesta kommun vara hållbar. För att nå dit har vi identifierat ett antal arbetsmetoder.

Hållbarhetsarbetets organisation (grön) och arbetsmetoder (rosa)

Hållbarhetsrepresentanter

Inom varje arbetsplats, avdelning, verksamhet eller annan enhet av lämplig omfattning och storlek ska en hållbarhetsrepresentant utses.

Hållbarhetsrepresentantens uppgifter är:

- att tillsammans med chef bryta ner programmets målområden till tidsatta aktiviteter och mätbara indikatorer som kan redovisas årligen
- att tillsammans med chef identifiera utbildnings- och resursbehov för hållbarhetsarbetet på den egna enheten
- att förmedla information från arbetsgrupperna till berörda anställda inom enheten
- att förmedla information och synpunkter från de anställda i enheten till hållbarhetsstrategen.

Arbetsgrupper

Arbetsgrupper med representanter från olika kommunala verksamhetsområden behövs för att samordna och följa upp genomförandet av programmets övergripande målområden. Arbetsgrupperna beslutar självständigt hur ofta de behöver träffas för att utföra sina respektive uppdrag. Hållbarhetsstrategen sammankallar arbetsgrupperna. Arbetsgruppernas arbete ska genomsyras av Agenda 2030.

Samordnande arbetsgruppen

En samordnande arbetsgrupp för hållbarhetsarbetet ansvarar för implementeringen av de övergripande arbetsmetoderna i programmet.

I gruppen ska det ingå en representant för varje förvaltning och bolag samt en representant för var och en av övriga arbetsgrupper. Personer i gruppen kan ha flera av dessa roller.

Inom varje målområde finns en arbetsgrupp som ansvarar för att aktiviteter och förändringar som behövs inom området planeras, genomförs och följs upp. Dessa arbetsgrupper kan vid behov fatta beslut om förändringar i sammansättningen, och ska då kommunicera beslutet med den samordnande arbetsgruppen.

Arbetsgrupp för Målområde 1

Arbetsgruppen ansvarar tillsammans med hållbarhetsrepresentanterna för att perspektivet hållbar utveckling integreras i all kommunal verksamhet. Det innebär att alla anställda känner till vad begreppet hållbar utveckling kan innebära, vilka förändringar i det egna arbetet som krävs för att uppnå långsiktig hållbarhet och att det finns stöd för att genomföra sådana förändringar.

I gruppen ska det ingå representanter för bildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen, personalavdelningen och kommunikatör.

Arbetsgrupp för Målområde 2

Arbetsgruppen ansvarar tillsammans med hållbarhetsrepresentanterna för att planera och/eller genomföra aktiviteter som syftar till att minska Avestas ekologiska fotavtryck, förbrukning av varor, material och energi. Inom kommunens organisation ska upphandling och inköp av varor och material minska och ske med hållbarhetskrav. Kommunens energianvändning ska effektiviseras och vi ska sträva efter fossilfrihet både inom fastigheter och transporter. Genom all planering och kommunikation med allmänheten och verksamheter inom Avestas geografiska yta ska vi främja fossilfrihet, energieffektivitet och hållbar konsumtion.

I gruppen ska det finnas representanter från kommunkansliet, Gamla Byn, Avesta Vatten, bildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen, energi- och klimatrådgivare, trafikplanerare och plan- och byggenheten. Vid behov utökas gruppen med andra funktioner inom kommunens organisation och med ungdomsrepresentanter och representanter från näringsliv och föreningar, fjärrvärmeleverantören och kommunens större industrier och fastighetsägare.

Arbetsgrupp för Målområde 3

Arbetsgruppen ansvarar tillsammans med hållbarhetsrepresentanterna för att planera och genomföra åtgärder som syftar till att öka den biologiska mångfalden och upprätthålla olika ekosystemtjänster i kommunen. Det kan till exempel ske genom lämpliga skötsel- och restaureringsåtgärder eller skydd av biologiskt värdefulla områden. Gruppen ska också verka för att öka kännedomen, kunskapen och intresset för biologisk mångfald hos anställda och hos allmänheten i kommunen.

I arbetsgruppen ska det ingå naturvårdsansvarig, planerare och representant från enheten för teknisk service.

Arbetsgrupp för Målområde 4

Arbetsgruppen ansvarar tillsammans med hållbarhetsrepresentanterna för att öka den sociala hållbarheten i Avesta genom att minska skillnader i levnadsvillkor, motverka sociala spänningar och oro, utveckla nya vägar för människors deltagande i det politiska livet, utveckla former för dialog och delaktighet, skapa nya mötesplatser och/eller utveckla samarbete med det civila samhällets mångfald. För att lyckas behöver gruppen utforma sektorsövergripande systematiska arbetsmetoder för att löpande utarbeta förbättringsförslag samt att planera tillämpning av beslutade förslag. Gruppen ska arbeta i enlighet med konventionen om barnets rättigheter.

I arbetsgruppen ska det ingå representant från omsorgsförvaltningen, bildningsförvaltningen, integrationsstrateg och representant från Gamla Byn. Vid behov utökas arbetsgruppen med representanter från arbetsmarknadsenheten, planenheten, teknisk service och/eller arbetsförmedlingen.

Mätning – uppföljning

Varje förvaltning och bolag ansvarar för att bryta ner programmets övergripande målområden i tidsatta aktiviteter och mätbara indikatorer som kan redovisas årligen. Arbetsgrupperna och

hållbarhetsrepresentanterna fungerar som ett stöd för enheterna i detta arbete. För flera av ämnesområdena kan det komma att behövas nya planer eller riktlinjer.

Hållbarhetsbedömning av beslut

Varje politiskt beslut med betydande konsekvenser för framtida utveckling i samhället, ska åtföljas av en bedömning av beslutets effekter på hållbarheten.

I bilaga till programmet finns stöd för att utföra en hållbarhetsbedömning. Här finns också hjälp för att avgöra vilka beslut som kan anses beröras. Hållbarhetsbedömningen kan genomföras i samband med beredning och ska ingå i ärendets beslutsunderlag.

Resursbehov, utbildningsbehov och omvärldsbevakning

Resurs- och utbildningsbehovet för genomförande av hållbarhetsprogrammet ska utredas inom varje förvaltning eller bolag och årligen redovisas.

Varje arbetsgrupp ansvarar för att informera sig om utvecklingen inom sitt område i omvärlden samt inom organisationen med hjälp av hållbarhetsrepresentanterna. Arbetsgruppernas medlemmar ska uppmanas och ges möjlighet att medverka i externa sammanhang t.ex. för att berätta om kommunens hållbarhetsarbete.

Redovisning

En hållbarhetsredovisning och en bedömning av måluppfyllelsen och av sannolikheten att uppnå målen i detta program ska göras årligen. Till hållbarhetsredovisningen ska förvaltningarna, bolagen och arbetsgrupperna bidra. Hållbarhetsstrategen sammanställer materialet.

Goda exempel

En årlig hållbarhetskonferens anordnas vars syfte är att fira framgångarna inom hållbarhetsarbetet och att lyfta hållbarhetsområdet i ett positivt sammanhang. Här lyfts goda interna och/eller externa exempel fram med inbjudna interna och/eller externa talare. Målgruppen kan vara t.ex. nyckelpersoner i kommunens organisation eller alla som bor och är verksamma i kommunen. Konferensen kan med fördel variera i omfattning och i inriktning år från år.

Förhållande till andra dokument och processer

För att målen i Hållbarhetsprogrammet ska uppnås måste de omsättas till aktiviteter i förvaltningarnas och bolagens verksamhetsplanering. Varje förvaltning har till uppgift att bryta ner de övergripande målområdena till tidsatta aktiviteter och mätbara indikatorer. Ytterligare planer, riktlinjer och policys kan behövas för att uppnå verkställighet.

Vid framtagandet av hållbarhetsprogrammet har avstämningar gjorts löpande med övriga styrande dokument i kommunen. Målsättningen har varit att dokumenten inte ska motverka och helst främja varandras syften.

Programmets giltighetstid

Programmet gäller när det antagits av den politiska styrgruppen till den 31 december 2030 om inte programmet revideras tidigare. Om inget nytt förslag finns då giltighetstiden löper ut gäller detta program tills ett nytt program är antaget. Programmet kompletteras med bilagor som kan ha en annan giltighetstid.